

ציבותו של הפרנק הבלגי

(מאת סופרנו המיוחד).

של 5.300.000 פרנק בעד חלוף המרק-
אות הגרמניות שנשארו בידי התושבים
אחרי צאת האחרונים מבלגיה. כמו כן
התחייב הבנק הממלכתי להחליף את
שטרות האוצר בכסום של 1.025 מליון
פרנק בשטרות כסף המדינה. לו היתה
הממשלה ממלאה אחרי התחייבותה וכד-
פיסה שטרי ניר חדשים כי אז היתה
צועדת לקראת תהום עמוקה שממנה לא
היה מוצא.

מהאמור יוצא שהפרנק הבלגי אבד
זה כבר את ערכו, בכל זאת נלחם על
קיומו בארבע השנים האחרונות שהיו
חכי קשות והחניק מעמד אם אמנם
באופן מלאכותי. כי והנה נודע דבר
מענין והשוב במסערי החזקת ערך
הפרנק במשך ארבע שנים במשערת
הגדולות. הממשלה הוציאה על זה
מאה מליון דולר. ככום ענקי זה ירד
לטמיון. אולם עתה נוכח הממשלה
לדעת שכל התרופות המלאכותיות הללו
לא תועילנה וכי נהוץ לרפאת את המט-
בע רפוי יסודי שלא יהא עלול לפול
בפני כל רוח שאינה מצויה.

ראשית, אכרה הכנסות סחורות
היו הנמנות על הסוג מותרות. שנית,
כל שטרי האוצר שנתנו בתור ערבון
ושזמן הפרעון חל בכופ שנה זו לא
יפרעו אלו בעליהם מקבלים במקומם
מניות מסלת הברזל הבלגית שיצאה מי-
די הממשלה לידי הברת מסלת הברזל
הבלגית בע. מ. שלישית מעתה ימצא
באוצר המלוכה אותו סכום בזהב או
בשטרי הוץ שערכם זהב — המתאים
לכסום שטרי הניר שהוצאו על ידי האר-
צ הממלכתי. היחידה הכספית היא
עתה פרנק הזהב, ברם, אין הממשלה
מחליפה את שטרי הניר המתהלכים
בשוק בשטרי ניר אחרים—אלא משאי-
רה אותם כמו שהם ושיוו של פרנק
זה היא רק החלק השביעי לפי מה שר-
שום עליו. כדי להקל על מסחר החוץ
החליטה הממשלה לברא בעין מטבע
חדש שנקרא „בלגה“ הבלגה היא המשה
פרנקים בניר. מעתה אין המשערת
בלונדון, אמסטרדם ברלין וניו יורק מע-
ריכות את הפרנק אלא את „הבלגה“.
מטבע זה אינו בנמצא כלל וכלל הוא
משמש רק ליחידה כספית הקובעת את
ערכו של הפרנק בעניני מסחר ובנקי,
מהוץ לגבולות בלגיה.

על כפך החלטות אלו עלה בידי
הממשלה להשיג מלוות ותמיכה מאת
רוב הבנקים הגדולים באירופה ואמרי-
קה. גם הבנק הממשלתי הגרמני משתתף
במלוות זו. מעתה שוב לא ירד הפרנק
הבלגי ורבים הם שאבדו את כספם ע"י
שנוי זה.

וכיון שהפרנק נתבסס והיה למטבע
—החלו להראות אלו ההופעות הכרוכות
במטבע זה, היינו התיקוות צרכי
האכל והחיים, מהוסרי עבודה, סגירת
בתי הרשת וכדומה. עד כמה מצב זה
ישפיע על „התירים“ הבאים לבלגיה
מדי שנה בשנה ומוצאים פה חיי רוחה
ותענוגות כמעט כספם, אין לדעת מראש
בכל אופן אין לחוץ היות ובלגיה הנוחה
והשקטה חביבה על כל התירים האנג-
לים והאמריקנים והם בטח לא יחלפוה
באחרת.

מ. מוסלר

למצבה האי נודמלי שבלגיה היתה
נתונה בו זה ארבע שנים—הגיע הסוף.
הפרנק שעלה וירד חליפות ובחדשים
האחרונים התגלגל במדרון עד שאפסה
כל תקוה להצילו — זרחה שמישו והנהו
היום שוב מטבע עובר לסוהר מכוסם
ומוצק ועומד איתן. יציבתו של הפרנק
השפיעה, לא רק על מהלך החיים התע-
שיתיים והמסחריים ובעיקר על נצול
כחותיה הטבעיים שהם עורקי הייה ושי-
בלעדה לא תצויר בלגיה — אלא גם
על מצבה המדיני. מעתה תופשת היא
שוב אותה עמדה שתפשה אחרי הנצי-
הון המזוהר על גרמניה שכנתה, והרי
היא שוב יאחת המעצמות שקולה נשמע
בארופה ומתחשבים אתה.

מה הן הסבות שגרמו לירידת
ערך הפרנק?

הרי אין לרמוז את בלגיה לאי
אלו מארצות מזרח ארופה שיחידתן
הכספית נוצרה זה עתה מבלי שהיתה
לה על מה להשען ומטעם זה לא עצרה
בת לעמד בפני המשבר החברתי ששטה
את אלו הארצות כתוצאה מהמלחמה
והאהרונה וסגירת הגבולות בין מלכות
למלכות.

מצד שני הרי יצאה בלגיה מזב-
תרה בזר נצהון מהמלחמה וחלק השוב
מכספי הפצוים שגרמניה התחייבה לש-
לם — ומשלמת — שוטה גם לקפתה,
מיהו איפה האשם בירידת הפרנק?
נחלקו ביה חכמי הכלכלה, הללו
סוברים כי הציבותיה של בלגיה רבו
במדה כזו עד שגם הדור הרביעי והחד-
מישי יצטרכו לטלם מה שקלקלו אבו-
תיהם ואבות אבותיהם, ונוסף לזה החד-
זקת חיל המצב בארץ גופה ובחבל הרו-
חר — שגדל במכפרו מזה שלפני המל-
חמה פי שלש וארבע — גורם לאי
שויון בתקציב הממשלתי. החלואות לכ-
סות את הירעון מוכיפות עוד על התוב
הענקי מבלי להיטיב בזה את מצב
הארץ.

והללו סוברים כי את הגורם העקרי
יש למצא זה שהכנסת סחורות חוץ
— לבלגיה, עילה החל משנת 1918,
לשלשה וחצי מיליארד יותר ממה שהיו-
ציאה. ובאם מצב זה ימשך מן הנמנע
יהיה לבסס את הפרנק למרות עושר
הארץ הטבעי. נמנו ונמרו הסוחרים
הגדולים למכר את סהודתם רק בערך
כסף אנגלי או ארצות הברית זאת או-
כרת לפי ערך הזהב הטהור, ובלגיה
בהיותה אנוסה לקנות המרים גלמים
הנצרכים לתעשייתה מוציאה את כל
זהבה במהיר אלו הכחורות מה שמביא
בהכרח ירידת הפרנק.

המהזור בשטרי המדינה הלך וגדל
מיום ליום והגיע לתשעה וחצי מיליארד
פרנק בניר. על כבים שטרי ניר אלה,
נמצאו בקופת הבנק הממלכתי כיתיים
שבעים ושלשה מליון פרנק בזהב (כסום
זה גדול פי שבעה משטרי הניר העוברים
לסוהר, זאת אומרת שהפרנק שוה רק
החלק השביעי שלפני המלחמה.) שמו-
נים וארבעה מליון בכסף וביטאר מט-
בעית המדינה 700—616 שטרות חוץ
העומדים לגוינא.

כסרה העודף מימי הכבוש הגרמני
חיבת הממשלה לבנק הממלכתי כסום